

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Segéd-szerkesztő:
KETSKÉS ELEK.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányzószékben.

A szövetkezetek.

Kedden d. u. tartotta a *Keresztény fogyasztási szövetkezetek országos központja* évi közgyűlését. Részletes szám adatokkal nem kívánunk szolgálni, csak annyit jelzünk, hogy a ker. fogyasztási szövetkezetek rohamosan haladnak előre hazánkban. A kezdet nehézségei, melyekkel eddig küzdeniök kellett, ha nem is teljesen legyűrve, de jórészt legyőzve vannak. Jelentősen emelkedett az aruforgalom, a nyershaszon s tetemesen apadt a hitelezések száma és összege.

Nem azt akarjuk mondani, hogy a ker. fogyasztási szövetkezetek elérték immár azta célt, mely felé törekcsenek. Áldásaikat csak sporadikusan, egyes helyeken szemlélhetjük. A magyar nép — mint Wildfeuer megjegyezte — nem hiva természeténél fogva a szövetkezeti intézménynek. A magyar ember természete a kényelmesség. Számítani nem szeret, inkább dolgozik hatványozott erővel s nézi és szomoruan tapasztalja, mint szedi le munkája édes gyümölcsét az, a kinek eleme a spekuláció, a számítás távol áll tőle a test erejét igénybe vevő munka. A szövetkezésbe bele kell tanulunk s bele fogunk tanulni. Ha megtanultuk a nélkülözést, a koplalást, sőt a

megalázkodást és koldulást is, a szükség meg fog tanítani bennünket a számításra és spekulációra is.

A szövetkezeti eszméje a jövő. A szociális kialakulás egyedül helyes megoldását csak a szövetkezeti eszme képezheti. Mi ellen küzd a szocializmus? A kapitalizmus ellen. A vagyonnak egyeseknél való összegyűlése ellen, a hatalmi túltengés ellen. A szövetkezet eszméje magában hordja mindkettőnek a cáfolatát. A szövetkezők valamennyien tulajdonosai a közös vagyonnak s annak intézésébe mindannyian belefolyanak.

Ha van és lesz eszme, a mely a szocializmus hadjáratába béke irányába terelni fogja, a mely az egyedül helyes megoldást írta az embereket fogékonyakká tenni képes, ugy az egyedül a szövetkezés eszméje lehet. Angliában, Németországban, a hol a szövetkezeti eszme diadalmasan hódítja az elméket, éles cáfolatát látjuk annak, mint gyűri le, mint teszi lehetetlenné a szövetkezeti eszme a szocializmus féltelenségeit.

Azért hiába ünek capitoliumi lármát itthon a szövetkezeti eszme ellenségei. A szövetkezetek hódítani fognak, mert gyökerük a társadalom legmélyére nyulik.

Sha a szövetkezeti eszme elvesztenié

vonzó erejét, visszaesés volna a kifejlesztés útján előretörő társadalmunkra.

Hangsúlyozni akartuk ezt különösen azok előtt, a kik egy-egy szövetkezeti bolt megnyitása alkalmával farizeusi szemforgatások közt jóslásra adják a fejüket. Jóslják a szegény nép romlását, hogy boltja megbukván, — súlyos kárt fog szenvedni. Ezt mondják azok, a kik eddig lelkiismeret nélkül vitték bele ugyanazt a népet az eladósodásba és lelkiismeret nélkül doboltatták el fejé fölül a viskóját. Vádaskodnak felekezeti tendenciákkal, vallásháborítással azok, a kik, ha egy család voltak is egy községben, bástyákkal vették magukat körül s egy világszervezet önállóan működő tagjaként ápolják a maguk kizárólagos s a többiekével ellentétes érdekeiket. A nagy tömegnek ezzel szemben összetartani: ez felekezeti gyűlölség.

Szerencse, hogy mindezeket túl vagyunk már. Népünk józanodik. Fejérmegyében esztendőnkint egész sereg szövetkezet kél új életre s a 90 százalék körül az életnek, boldog a fejlődésben s áldja azokat, a kik életre keltették.

Ezért nem estünk kétségbe a farizeusok jajgatása miatt

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A b ű n.

Náray Béla állig várta, hogy a főváros fojtó légköréből távozhassék. Az orvosi oklevéllel kezében sietett Sejtire, a kis, dunántúli községbe, ahova a nagy városok zaja, erkölcsé el nem ért, ahol fáradt teste, kimérült lelke kellemes üdülést találhatott.

Nem csoda, ha undorodott Budapest bűneitől; kivette belőle a részét ő is, s most, hogy áldozata lett ezen bűnöknek, most utójára sajnálja csak előbbi életét.

Nem is volt neki könnyű a lemondás. Hiszen a test, ez a megromlott kéjenc olyan telhetetlen, olyan követelő. No meg szive is volt Náray Bélának, s talán az is vonzotta leginkább Budapesthez.

— Lásd — beszélt a vasuti kocsiiban elmélázó Nárayhoz — milyen ingerlékeny, milyen igazságtalan vagy te?! Mintha bizony nem a vagyonáért akartad volna elvenni. Térj vissza hozzá, nagyobb bűnös vagy te magad!

— És a sziv rosz filozófus. Hamar észrevette ezt Náray is. És az esze fölvette a szivvel.

— Nem, én nem voltam igazságtalan — beszélt ez a szivnek — még ha a pénzért akartam volna is elvenni, megtartottam ígéreteimet, hűségemet, oh én velem eljegyzésünk óta idegen nőt senki sem látott. Csupán csak ő szegte meg a hűségét.

Náray Béla haragosan rázta ki fejéből a gondolatokat. Megfogadta századszor, ezredszer, hogy nem törődik azzal a hűtlen lánnyal, a ki tönkretette boldogságát, a ki miatt nem tudott a fővárosban maradni.

— És Náray szive most századszor mondta erre az elhatározásra:

— Majd meglássuk!

— És újra kezdődött a harc az ész és sziv között, ugy, hogy Náray szinte észre sem vette, hogy a vonat megérkezett.

A jó falusiak csodálkoztak, hogy milyen különös ember ez az új orvos, még a köszönést sem fogadja el; a szegény betámolygott a lakására ugy, hogy egy embert sem vett észre.

Késő este felverték szenderegéséből. Szegény cselédasszony-féle várta ott kint és a hogy meglátta, el kezdett hadarni:

— Csak hogy itt van a tekintetes ur, most legalább meggyógyítja a mi aranyos kisasszony-

kánkat, mert lássa, igen szeretjük ám mi őt, hiszen ő a mi védő angyalunk. Az apja, a kasznár ur, a multkor is le akarta az uram fizetését fogni, mert később állt a munkába, mint a többi, aztán a mi aranyos kisasszonyunk könnyörgött érte. De, ime már meg is érkezünk. Csokolom a kezét tekintetes ur, gyógyítsa meg mentől előbb a mi aranyos kisasszonyunkat!

Bizony ezek új dolgok voltak Náray előtt. Csak két napja ércelődött a társai előtt, hogy a falusi libák közé megy és ennek az asszonynak beszéde most mégis megzavarta; szinte félt belépni a szobába.

Erőt vett magán és a beteghez már nem a fiatal Náray Béla, hanem a komoly tudós lépett be, a kinek egyedüli dolga segíteni.

A betegágyon egy tizenhétévesnek látszó, kedves arcú lányka fekiúdt. Ugy látszott rajta, hogy nagyon-nagyon gyötíri a gonosz láz. Nagy, sötét szemeit kéréleg emelte az orvosa, mintha az ajkai is beszélnék volna:

— Ments meg, hisz fiatal vagyok!

— És azok a sötét szemek, az az őszinte arc ugy belevésődtek Náray lelkébe. A szive, ez a nagyvárosi dákához vonzó sziv, mintha csak keresztül szurta volna az a sötét fénysugár amely a beteg szeméből sugárzott ki, — annyira,

Papp Károly

selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Székesfehérvárott
Városház-tér, 5. szám alatt.
(Bejárat a Megyeház-utcáról.)

Mindenmü úri-, női-, gyermek- és egyen-ruhák, menyasszonyi kelengyék, függönyök, végárúk, valamint ágynemű-toll tisztításat elvállalom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti kiszolgálást ígérek. 2721 156-26

Mai lapunk 4 oldal.

00000363

Jókai Mórról.

I.

Szegény Jókai Móric!

Mikor öt esztendővel ezelőtt Balaton-Füreden láttam, érdeklődéssel hallottam Faludi Miksa dr.-tól, a kereskedelmi akadémia direktorától, hogy az a hölgy, a kinek az öreg úr oly jobb sorsra méltó igyekezettel a szelet csapja — jegyese s nemsokára a felesége leend.

— Lehetetlen — feleltem.

— De bizony lehetséges — felelte Faludi úr, Legalább Jókai lehetségesnek tartja.

— Ilyen okos ember hogy követhetne el akkora oktalanságot. Ezt nem értem.

— Bizony nagyon sokan nem értik ezt.

Egy ebédőben étkezünk. Persze általános feltűnést keltett a vendégsereg közt, mikor az öszfűrtű költőkirály megjelent a teremben. Mindenkí őket nézte.

Az öreg ur ünnepélyes komolysággal csoszogott az ifjabb hölgy és mamája után.

Ugy ültem az asztalnál, hogy jobban lássam őket. Láttam, hogy az öreg ur alig eszik, hanem folyton beszél, mesél, kellemes, sima hangja felém szállt és én olyannak láttam az öreg urat, a milyennek mindig képzeltem, mikor bűbajos regényeinek szövevényébe hatolva, möhön élveztem gyönyörűséges leírásait, aranyos, kacagó humorát, a harci vitészség és dicsőség csodálatos megelevenítését. Hanem a választását — hogy is mondjam csak — egy kicsit furcsának találtam. Ó én nem így képzeltem Jókai ideáját, a kinek rabjává tudna lenni, a kinek a kedvéért el tudná viselni a világ gúnyolódó kritikáját. Én olyannak képzeltem volna, mint milyen az „Uj földesur“ tünceményes alakja, a bájos Erzsike volt, a kinek Garamvölgyi a szívét adta. Lenge, ábrándos, kékszemű leánya, a ki csupa gyengédség, csupa rajongás és szeretet. Gröz Bella inkább olyan volt, mintha a főzés művésze jobban érdekelné a világot jelentő deszkáknál, a ki lehet igen jó étvágyú hölgy, de hogy egy költőkirály ábrándvilágába bele tudjon helyezkedni

s el tudja ott foglalni rózsaszirmokból összerótt, aranyzálakkal átfont trónusát — azt nem tudtam elképzelni. A mamája talán inkább. Sokkal mozgékonyabbnak, tüzről pattantnak, s vonásaiban is érdekesebbnek látszott.

Az öreg ur beszélt, Grözék nevettek és ettek és látszott rajtuk, hogy megelégedettek és büszkéek. Aztán elvonultak, tekintetükre senkit nem méltattak, — az öreg ur fizetett és lehető gyors léptekkel utánuk csoszogott. Valahol a kut körül utol is érte őket.

Mikor itthon elmondtuk, senki nem akarta hinní és kinevettek bennünket.

Néhány hónap múlva megjött a cáfolat. Jókai az anyakönyvvizetőhöz kocsizott arájával, aztán elutazott Olaszországba és megírta, hogy az „*öreg ember nem vén ember.*“

A világ pedig kacagott és rossz vicceket far gott.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Nagylelkű adomány.** Mayer Károly apátkanonok, akinek áldozatkészségéről már többször volt alkalmunk megemlékezni, a „Székesfehérvári egyházmegyei iskolák tanítóinak egyesülete“ tápintézeti vagyonának gyarapítására 200 koronát adományozott. Tekintettel arra, hogy ezt a szép adományt a nemzet valóságos napszamosai s a társadalom mostoha gyermekei kapták, a nagylelkű apátkanonok áldozatkészségét kétszeres elismerés illeti.

— **Lemondás.** Hessky Imre városi hivatalnok — mint értesülünk — állásáról lemondott.

— **Tanítógyűlés.** A székesfehérvári egyházmegyei rk. iskolák tanítóinak egyesülete ma tartotta meg évi rendes közgyűlést Mayer Károly apátkanonok, egyesületi elnök vezetése alatt, a Szt. István teremben. A közgyűlést 9 órákor a székesegyházban szentmise előzte meg. — Örvendővél láttuk, hogy a rk. tanítók egyesületük ügyei iránt mennyire érdeklődnek, amit bizonyít az

is, hogy közel 150-en jelelték meg a közgyűlésen. Mayer Károly elnök rendkívül szép és tartalmas megnyitóját lapunk legközelebbi számában közölni fogjuk, annál is inkább, mert az nemcsak a tanítókat érdekli, de belőle a nagyközönség is nagy lelki hasznot meríthet. A tárgysorozatot egyéb pontjairól röviden a következőkben számolunk be: Kötöttető pályatételül a következőt választották: „*Mit legyen a néptanító s nevelő, hogy a népet s növendékeit a szervezetre és erkölcsi életre oly káros haláltól szeszitalok túlságos élvezetétől le szoktassa?*“ Az egyesületi vagyon 10605 korona 37 fillért, a tápintézeti vagyon pedig 8616 korona 62 fillért tesz ki. (Ez utóbbi vagyon gyarapításul — mint örömmel halljuk — az egyesület nagylelkű elnöke: Mayer Károly 200 koronát adományozott.) A pályamunkákról szóló bíráló-bizottsági jelentés kiemeli, hogy a beérkezett 13 pályamunka közül ugyszólván egy sincs, a mely dicséretre méltó ne lenne. A jelűs levelek felbontása után kitűnt, hogy az első díjat Brandt Irén vértessacsi, a másodikat Németh Irma isztiméri tanítónő, a harmadikat pedig Hochrein Lajos nagyperkátai tanító nyerte el. — A tisztújítás eredménye a következő: alelnök: Laszók Gyula (Előszállás), közp. jegyző: Papp János (Lovasberény), közgy. jegyző: Ulllein Ferenc (Sáregres), főpénztáros: Elmann Miklós (Vértesszegvár); választmány: Harmath Imre, Klein Lukács, Herder Károly, Schweighard Jakab, Reichenbach Ferenc, Tóth Mihály, Brenner Tivadár, Mrávk Lukács. — A közgyűlés Ulllein Ferencnek 50, Galler Józsefnek, Bencsik Lászlónak, Herbert Józsefnek és Kozenbach Jánosnak pedig 20—20 korona segélyt szavazott meg. — Szentgericei Nagy Géza s. tanítólány, ki a közgyűlésen mint vendég szintén résztvett, lendülettel szavakban köszöntö meg a rokonörzésnek azt a megnyilatkozását, amelyben a tanítók — az elnök által hozzáintézett üdvözlő szavak hatása alatt — részesítették. Mielőtt a közgyűlésnek vége szakadt volna, Belezay István pázmándi esperes nagylelkűségét azzal bizonyította be, hogy a legjobb tanítótanító jutalmazására 40 koronát ajánlott fel. A közgyűlés a népszéri esperes és az elnök útjétsével 12 órákor ért véget.

— **Letört virág.** Ismét egy fiatal, korán befejeződött életéről adunk gyászhirot:

Micheiler János és neje szül. Schuster Mária saját, valamint gyermekeik Mariska, Lenke, Gyula és az összes rokonság nevében és fájjalomtól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretet, jó kis leánykájuk, testvérük és rokonuk Miché

megszelídült; abbanhagyta az ésszel való vitakozását és figyelt, mi lesz a beteggel.

És a beteggel nem lett semmi rossz.

Négy hét múlva így szóló Náray betegéhez: — Nagysád! (ezt se mondta még falusi leánynak Náray Béla) holnap már a kertbe mehet sétálni.

S az a leány oly halával, oly belső érzéssel ragadta meg az orvos kezét, hogy még a Náray Béla is megremegett tőle.

Ma volt az első nap, mikor utközben betegéről gondolkodott a fiatal orvos.

Eddig más foglalta el egész valóját. Az a levél, a mely ma is ott várja már íróasztalán az a piros, rózsaszínű levél, a mely négy hete mindennap pontosan megérkezik Budapestről, hogy őt vissza csalogassa. És abban a levélben ma az utolsó üto-kártya volt.

— Jöjj vissza, bocsáss meg; elismerem a hibámat, csak jöjj vissza!

Es szegény Náray azt hitte, hogy ezt egy ártatlan falusi leány írja neki, a ki nem tud csalni. Vissza írt: Holnapután megyek!

Másnap utóljára látogatta meg betegét. Bucszni ment. A leány parancsa szerint a kertben sétált. Szegény, szinte megremült annak hallatára, hogy az orvos eltávozik.

— Engedje meg nagysád — szóló Náray a leányhoz, hogy betegsége okát is megtudhassam, mert lássa, nekünk, orvosoknak, azt is kell ismernünk.

A leány hosszasan nézett Nárayra.

— Ön a betegeségem okára kíváncsi, orvos ur? — szóló bánatosan — ám lássa.

— Nézzé ez a küljemeny tett beteggé és egy borítékot adott át Náraynak. Abban a borítékban pedig nem volt más, mint egy fénykép, mellette picike papírdarab s rajta kuszált vonással ez a pár szó:

„Vannak bűnök, melyeket nehezen lehet megbocsátani!“

— És lássa — szóló szomorúan, a sorokat mutatva — ezt egy oly fiatalember írta nekem, a ki még völegényem sem volt; s csak azért, mert a szülőimmel elmentem egy multságba, hova ő nem akart elmenni.

Egy villám érte ekkor Náray szívét. S az a villám elégette a mennyet, a mely szívében volt és az a tiszta vörü szív úgy meggyűlölte most azt a leányt, azt a menyasszonyt, a ki jegygyűrűvel az ujján megcsalta őt. Nagyt hatarozott.

— Engedje át, kérem, nekem ezt — szóló a leányhoz — mert lássa, nekünk, orvosoknak, a

betegség okát el kell távolítanunk és olyan helyre tünnetünk, a hol nem árt — tette hozzá sajnálós mosolylyal.

Látható örömmel nyujtotta át neki a szende leánya a fényképet és papírdarabot. Náray csak a papírdarabot kérte, nem mást; de ugy örült annak a fényképeknek most, hogy megkapta.

Elbucszniott. Hazasietett. Az íróasztalról levett egy ezüst fényképkeretet. Kivette belőle a régi képet, egy büszkén, fennhéjázóan néző leányt helyébe tette ezt a újat, ezt a szerényet.

A papírdarabot a régi kép mellé, a melyre még egy végső haragos tekintetet vetett, tette, és elküldte Budapestre.

Budapestben meg egy leány éppen az arcát festette fehérre, halványra, hogy mire jön a völegény, azt mondhasssa:

„Annyit szenvedtem érted!“

Epen végzett, mikor Náray küldeményét megkapta. Még csak nem is sóhajtott, még csak nem is szomorodott el. El albumához lépett, kivette belőle Náray Béla fényképét és tett helyébe egy másikat.

Náray jól számított. Budapestben nem okozott betegséget az a pár szó.

Tóth István.

Szlanynka Ferenc

férfiszabó

Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb tavaszi és nyári angol és hazai szövetekből. Vállalkozom mindennemű úri-, egyen- és papi-ruhák legújtanósabb ár melletti, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

er Emmike f. évi június hó 15-én reggeli 8 óra körül életének 18-ik évében a haláljoktól szentegének átjatos felvétele miatt hosszasan szenvedés után az Égbe költözött. Forrón szereteti drága kis leánykánk hült teteme folyó évi június hó 16-án délután 6 órakor fog a gyászhoz (Hálás utca 8-ik szám) beszenteltetni és a r. kath. egyház szertartásai szerint a Szent-Keresztről címzett sóstói sírkertben a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent-mise áldozat f. évi június hó 17-én reggeli 8 órakor fog a Székesegyházban a Mindenhatóknak bemutatni. Sz. Fehérvár, 1904. június hó 15-én. Forró szeretetünk virraszt drága hamvait felett!

— **Hymen.** Ujházy Sándor helybeli kir. főügyész-helyettes — mint bennünket értesítenek — ma kelt egybe Budapesten Nagy Vilma kisasszonnyal, Nagy Istvánné bájós leányával.

— **Békéltetés.** Lode Rezső iparfelügyelő kedden d. e. Budapestről városunkba érkezett, hogy az 5 hét óta sztrájkoló ácssegédek és munkaadók közti békét hozzon létre. D. u. 3-tól 6-ig folyt a békéltetés. Mi reméltük az eredményt, a valóság azonban ránk cáfolt. A mesterek belementek a béremelésbe 42 fillér maximumig, de nem fogadták el a minimumot (34 fillér) azt állítván, hogy a most felszabadult ácsinas semmiesetre sem érdemel meg harmad- és negyedrendű munkája után ennyit. A többi vitás pontokon valahogyan megegyeztek volna talán, de ez az egy pont tönkretette a reménységet. Így tehát a sztrájk áll s a mesterek kiküldik a munkát a vidékre, elvégzik ott és a fehérvári segédek kiutaznak a vidékre és dolgoznak a fehérvári munkaadóknak. Ilyen bolond a sztrájk.

— **Adomány.** Beleznay István pázmándi esp. plebános a „Székesfehérvári egyházmegyei rk. iskolák tanítóinak egyesülete” javára 40 koronát adományozott ezzel, hogy azt az egyesület a legjobban kántorral jutalmazására fordítsa. A nemes tett önmagát dicséri.

— **A függetlenségiék.** Olaj Lajos, a függetlenségi párt szilaj bikája kedden nagy beszédet tartott a képviselőházban. Bömbölt pedig az átkos kormány ellen imigyen:

— A kormány működése olyan, hogy nem sokára az egész függetlenségi tábor szemben fogja megival találni.

Tisza István erre a hangos szóra még hangosabban felkacagott.

Várady Károly Ugron-párti képviselő erre megjegyezte:

— Ime, ennyit adnak rátok.

Mi meg annyit jegyzünk meg, hogy semmi és senki jobban nem jellemezhetné volna a derék pártiak és Tisza grófnak egymáshoz való viszonyát, mint ez a hangos kacagás. Méltó jutalma is annak a komédiáscsoportnak, a mely mindig bömböl az „átkos kaurmány” ellen, s mikor az „átkos kaurmány” bajba keveredik, hason csúszva mászik hozzája, hogy kihuzza lábából a szálkát. Ilyen párt a függetlenségi paktáló párt. Ezért kacagott Tisza István gróf.

— **Zongoravizsga.** Lapunk lagutóbbi számából helyszüke miatt kisorsolt, azért csak most emlékezünk meg arról a pompásan sikerült zongoravizsgáról, melynek szombatban a cisztercia főgimnázium volt a színhelye. Wagner Paula és István, mint kezdők derekasan megállták helyüket. Vizeleki Anna és Blanka, igen szép haladásról tettek tanúságot. Mika Ilonka ügyesen játszott s Kövessy Rózsika szép reményekre jogosult. Takácsi Nagy Melániáról csak dicséretet mondhatunk. Lausmann László játékát tavaly is örömmel dicsértük meg, idei haladása pedig arra mutat, hogy zenei talentuma a legszebb irányban fejlődik. Skalka Józsa és Hilda, a két megkülönböztethetetlen ikertestvér játékáról is csak az egyforma dicséret szólhat. A három Szabó testvér

György, István és Ilonka szintén csak a legszebb dicséretre méltók. Vigyázó Mici ügyessége Vertes Mariska szép haladása raszolgát a hallgatóság tapsa Kálmán Etelka sok reményre jogosít, a mint Paulovits Rozsáról is örömmel mondunk el. Kaltenecker Jenő pompás technikája általános meglepetéssel szolgál. Kodás Mariska játékát legjobban az a körülmény dicséri, hogy Erzsébet Amalia főhercegnő kegyét annyira megnyerte, miszerint ígéretet tett a kintőni tanítványaiknak saját költségén való továbbképzésére. Szóval az egész vizsga magán viseli a gondos és szakavatott vezetőknél dicséretes buzgóságát. A szülők nyugodt lélekkel bízhatják gyermekeiket Leeb Erzsike és Mariska kezére.

— **Tűz a sörházban.** Haragok kongása adta hírül tegnap este városunk lakosságának, hogy a vörös kakas, mely ezen időtájtban évenként rendszeres vendége szokott lenni Fehérvárnak, ismét fölütötte fejét. Fél hat óra tájban Polczér Péter gazd. tanácsos — a rendelkezése alatt álló városi tündő felé irányítván lépteit — meglepve látta, hogy a Peuser tele sörágy magas keménye jobb sorsra méltó igyekezettel dönti magából a füstöt. Rogton tisztában volt a helyzettel, hogy vagy megbolondult a kemény, vagy pedig tűz van a sörházban. Gyors lepteikkel sietett a vesz színhelye felé s csakhamar megyozodott, hogy a régi sörház egyik magtarának nasznáit helyiségeknek padlászán van a veszedelem leszke. A város-majornál telefonozott a tűzörségre, honnan csodálatos gyorsasággal, 5—10 perc alatt mar a vesz színnelyén termettek. A veszedelemben levő eputet also része istállónak hasznaltatott, a felső valaha magtar volt, most a potkeret-laktanya lakoinak buzasztalmaja volt benne elhelyezve. A magtar felett a bádoggal fedett padlászán emelkedett. A tűz a középső helyiségből tört ki teljesen ismeretlen, s valószínűleg meg sem állapítható okból. A malomszatorna közel levő, a két főgépet odaallították meg, egyet a hatalmas kútból, kettőt pedig lajtokból láttak el vízzel. A mentes munkája legelőször egy szegény beteg asszonynak, Fekete Andras, a gőzhengerző gépese feleségének megmentéséből állott, a kit agyastól a közeli városmajornál helyeztek el. Magának az eputetnek mentése nagyrészt a lokalizálására szorult. A tűz megemészve a középső helyiségben levő szalmát, a padlászán pusztított. A tűzoltók nem terve hozza mashomán, a csucslyukból, majd pedig a tűzlatat bontották ki s onnan ostromolták a tüzet hatalmas vizsugarakkal. Az érdekes látványosság tömérdek nézőt csoportosított a színhelyre, közülük volt Erzsébet Amalia főhercegnő is. A legsajnálatosabb azonban az az indolencia volt, melyet a kiváncsi közönség férfi része tanusított, midőn szajátva bámulta a tüzet, de segítesre csak a kis utjat sem mozdította. A teeskendőköt nagyrészt iskolás gyermekek húzták, a kik közül Hajos Ödön III. o. realistának két utjat megcsontította a gép. Virag Istvánt pedig a ki a rendőroknél engedelmessékedni nem akart a szavattuzásnál, sőt eszetlen szidaimakban tört ki, be kellett kiseretni. Legerdekesebbek azonban a cokilusta urak voltak, a kik a tűz kitörése után a Közsáskertből — tchat a tűz közvetlen színhelyéről — tüntető menetben, vörös zászló alatt, vígan noháza vonultak el a vásárteren levő sztrájkantanyukra. Mindenki megbotránkozott rajtuk, hogy azok az emberek, a kik szabadság, egyenlőség és keztvérség nevében egy világot akarnak megreformálni, az egész napi pihenésben elfáradva, tüntetőleg, nota szóval vonultak el onnan, a hol embertársaik vagyona, sőt élete is veszedelemben volt. A tűz megfékezésében az egész tűzoltóság dicséretes munkát végzett; de a többiek közül mégis kitűnt Balsa Miklós, aki — ügyszólván ujjonc léte — halálmevetéssel küzdött a lángokkal a legveszedelmesebb ponton. A tűzoltóság szereplése egyébként is dicséretet érdemel.

— **A Schützer-ügy.** Kedden d. u. ejtette meg Keé István főkapitány a hivatalos vizsgálatot a Schützer-féle szappanfőző telepen. Jelen voltak meg Szabó Lajos iparfelügyelő, mint miniszteri kiküldött, dr. Bierbauer Viktor főorvos, Schlammrdinger Jenő dr. Schützer Jakab képviselőtében. Szabó Lajos iparfelügyelő és dr. Schlammrdinger Jenő kivül mindenki készséggel elismerte, hogy Schützer Jakab szappanfőző telepe azon helyen alkalmatlan és konstatalt az üzennagyobbítás is. Szabó Lajos iparfelügyelő azonban (szerintünk teljesen éthetetlenül) azt nyilváníttotta ki, hogy a szappanfőző tartálynak 8 akóról 127 hektoliterre való nagyobbítása nem üzennagyobbítás, mert Schützer többször is főzhet és produkálhat ugyanannyi szappant. Reizinger Antal és Keim József tanuk azonban konstatalták, hogy Schützer heti szappanprodukciója 20 év alatt 20—30 métermázával emelkedett. Az ügy elbírálás végett most az I. foku iparhatósághoz, onnan a tanácshoz, onnan esetleg a miniszterhez juthat.

— **Romlott sajt.** Emliést tettünk a minap a piac romlott és egészségtelen áruiról. Szavaink több helyen mély hatást keltek. Most egy újabb esetről kell megemlékeznünk, mely ismét szomorú tapasztalatokról tesz tanúságot. Zomboriból szoktak városunkba sajtkereskedők érkezni. Cikkeik élénk keresletnek örvendenek. Annál keserűbb volt azonban a tapasztalat, melyet több évjébe szerzett, midőn a sajt elvezése után családjuk tagjai rosszul lettek és a mérgezés tüneteit észlelték. A gyorsan hívott orvosi segély elejét vette a nagyobb bajnak s egysermind felhivta a rendőrség figyelmét is a kereskedőkre. Az árukat elkobozták s Imrich Viktor gyógyszerész vizsgálata után kint, hogy a sajtok és turók rézgállal voltak megfertőzve, a mérgezési tünetek innen származtak. A rendőrség megemésítette az élelmi szerceket és illő büntetésben részesítette a vétkeken könnyelmű kereskedőket.

— **Sertésorbán.** Városunkban a sertésorbán járvány szerüleg kiütött s különösen az tóvároson sűrűn szedi áldozatait. Naponta 5—7 eset fordul elő.

— **Harc a saktolánsál.** Velegi Imre szolgalégnyit azzal az utasítással küldötte asszonya a Schwarz Jakabhoz, a neolog izraelita hitközség sakteréhez, hogy két gyenge libát, a család örömét és élvezetének reménytelit tárgyat saktolátszon le. A mellett meghagyta, hogy a libák verét egy tányérben óvatosan felfogja, mivel azt becses családja mód felett szereti. A sakter tartotta a liba nyakát a szolga pedig alája a tányért.

— Vidd innen azt a tányért.

— Nem én. Nekem azt parancsolták, hogy a liba vérelvel beszámoljak.

— A vér itt marad, abból a gazdádnak nincs jussa.

— De engem megfofoz az asszonyom, ha a vért haza nem viszem.

Szólt a legény, mire dulakodás kezdődött s a legény ábrázatot learmolták. A legény még ekkor sem akart engedni, mire a helyiségben alkalmazott minden a szerencsétlen fiut e falhoz tasztította. A falon több piszkos, rozsdás szög volt, a melyeknek egyike oly erővel hatolt Velegi hátába, hogy azon a bal lapocka alatt 10—12 centiméter hosszú sebet vágott. A sebesült legény sebért dr. Hercz (szákr bekötötte. Dr. Bierbauer Viktor pedig, a kihez a legény panaszzal ment, bejelentette az esetet a rendőrségnél. Baj ez idő szerint még nincs, de ha a szög, melyen a legény megsebesült, rozsdás volt — a mi nagyon valószínű — vérmegezés állhat be. S ez annál könyebben történhetik, mert a seb mély és a fertőzés gyorsan terjedhetet a nemesebb részekbe.

Legelegánsabb cipők

készülnek Csúcs István kintőni hírnevű cipész műhelyében. Pompás választékot tartok mindennemű lábbeliekből, melyeknek kintőni minőségért felelősséget vállalok. Leghíresebb angol cipőkrémek és cipőfénymazak. Raktár Székesfehérvár, Nádor-utca (Eisenbart orás mellett) 52-8

2729

— **Helyreigazítás.** A jót. nőegylet májusi ünnepélye javára adakozók nevéből tévedésből kimaradt Özv. Mann Józsefné urnó neve, a ki a nevezett egylet céljaira 4 koronát volt kegyes adományozni. A helyreigazításnak készséggel adunk helyt lapunk hasábjain.

— **A cokilusták.** Kifáradtak szegények a reggeltől estig való kuglizásban és sörivásban, tehát szórakozni vágyának. Szórakozásuk a röpiratgyártás, melyben „igazolni” akarják magukat. Tegnap reggelre az utcáskökök és falakon színes plakátok jelentek meg, melyeken a sztrájkoló urak „magyaráznak.” Megmagyarázzák a közönségnek, hogy ők most első sorban is kiszípolozottak, a kik éhezők gyermekeik és családjaik jövőtáért nem dolgoznak, hanem a Rózsáskertben kugliznak. Jól van! Kiki úgy segít a sorsán, a hogy tud. Ehhez semmi közünk.

Másodsor: Kijelentik, hogy ők nem lsten-tagadók és vallásyalázók. Ez új vallomás. Ennek őszintén örülünk. Mert mi gyakran kikeltünk az ellen, hogy a cucilisták ok nélkül az lsten gyalázásával, káromkodással akarják sorsukat megjavítani. Ők most ezt megtagadják. Ezzel elítélték a jakabokányiékat, elítélték Pintér Károlyt, Csupor urat, a szájbőrparost, szóval minden vezérüket és szónokukat, a kik, ha mást nem tudtak, meglegedtek azzal, hogy az Ursten felé rugdalták a port. Gratulálunk a szakadáshoz, a kijózanodásnak ezen első és fontos lépéséhez.

Harmadsor: Szídják a polgári lapokat, köz-
tük első sorban a vezér: a Fejérmegyei Naplót. Ennek még jobban örövendünk. Sőt nem is szeretnénk, ha ferde elveik mellett legmagasabb elismerésükkel tüntetnének ki bennünket. És aztán miért öblögetnek? Azért, mert azt írtuk, hogy okos dolog lesz felosztani a szakegyletüket, melynek szelleme, pénkezelése rossz és bűnös volt. Azt mondják, hogy ez hazugság. Mi erre azt feleljük: A ki ilyet állít vagy ostoba, vagy hazudik. Ostoba: mert nem érti meg a világos szavakat. Először is Reé István főkapitány az együletet felfüggesztette, könyvtárakat elkobozta. Egyiket sem azért tette, mert — a röpirat szeint — rendben találta. Mikor Keé István főkapitány a szakegyletnek nevezett tanját felosztatta, kijelentette, hogy ott szakkönyvek nincsenek, hanem csupa nemzetközi szocialista könyv és röpirat. Ezek közé számította a „Famunkás” című szakkönyvet is, a mely szintén aránytalanul többet foglalokzik a szocializmusra való igazással, mint a famunkásokat érdeklő szakkönyvekkel. Pénztárak a lehető legrendetlenebbek. A bevételeket és kiadásokat nyugtákkal és ellennyugtákkal nem igazolták, a kitől tetszett, bevételtek, a kitől nem tetszett, nem bevételtek. **Kiadásaik fölciclé a „Népszava” 100 példányára való előfizetés volt,** (vagyis a jakabokányiékat bálványának való adózás.) És ezt csufolják ők „szakegyletnek.” Ezt nevezik helyes, rendes pénkezelésnek. Ha nem értik meg, hogy ez mi, hogy nem r.nd, hanem rendetlenség: akkor **ostobák.** Ha pedig megértik és mégis az ellenkezőjét akarják a világgal elhitetni, akkor **hazudnak.** Ránk nézve egyik is, másik is **mindegy.**

Sokkal okosabban teszik, ha a kuglizás és röpiratozás helyett munkába állanak és nem lopták az Urstennek ezt a drága szép munkaidéjét mindenkinek megbotránkoztatására. Lesz még idejük elég a pihenésre októbertől májusig.

— **Tűz.** Veszedelmes tűzcsertől értesítenek bennünket Sárpenteléről. Széchenyi Viktor grófnak, a bodajki kerület országgyűlési képviselőnek szép pusztáján ismeretlen okból tűz ütött ki. A veszedelem az egyik pajtában keletkezett, mely friss takarmánnyal volt megtömve s benne volt egy csomó gazdasági eszköz. A szörnyű elem valamennyit elpusztította. A mentésről a nagy szárazságban alig lehetett szó. A sárpentelei, valamint a szentmihályi tűzoltóság csak arra szorított, hogy a tűz tovarjedését megakadályozza. A kár mintegy 40 ezer koronára rug, mely azonban a biztosítás révén nagyrészt megtérül.

— **Tamadás.** Noll Ferenc lapestlepi intéző nevét ismerik lapunk olvasói. Ugy látszik, hogy a szympatia nem tulságosan rajong személye iránt, a mennyiben egy ellensége a minap, midőn Kovács Lajos szababattyáni vendégüljében sörözgetett, a palánkon keresztül fejbe dobta és súlyos sérülést ejtett rajta. Akár gonosz csíny következménye, akár kiszámított boszúállás munkája volt az intéző megsebesítése, elkövetőjét

mindenkép elítéljük s kívánjuk, hogy minél előbb kézrekerüljön és elvegye méltó büntetését. Az intéző állapota szerencsére nem veszélyes és már túl van a bajon.

— **Az ácssegédek maffiája.** Az ácssegéd urak nem dolgoznak s ezt megtétezik azzal, hogy életveszélyes fenyegetéssel riasztják el azokat, akikben több az okosság és családjuk iránti szeretet és munka után néznek. Az ilyen munkába állókat agyonveréssel fenyegetik. Jámbor István ács- és köntöves mesterhez Mórról érkezett egy segéd, Pálfi Lajos. Ez nem tetszett Bori Károlynak. Mikor szép szóval nem tudta vele a munkát abba hagyatni, a fenyegetéstől sem riadt vissza. Jámbor panaszára a rendőrség Bori urat 3 napi elzárásra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Lopás.** Kvaszár Antal kovácslegény, aki Szilágyi József helybeli kanzáskovácsonál dolgozott, miután gazdáját meglopta, nyakába vette az országutat, el akart a városból távozni, de a rendőrség még idejekorán kézrekerítette. Most a főmlőben elmélikedik a lét keszeveiről.

— **A Mann-telep sikkasztója,** Kovács István, — mint már mult lapunkban jeleztük, — miután a sikkasztott 820 koronát Bpsten a Lukács-fürdőben elmulatta, visszajött Székesfehérvárra és a rendőrségnek jelentkezett. Olyan formán mutatta, mintha meg volna elégedve önmagával, mert egész gallérosan járt el. Most legalább régi vágyát teljesítette: kimulatta magát kedvére; szívesen ül azért a sikerült mulatságra. Majd, ha jár hónapig már élvezi a tüvénys nyaralás kellemét, bizonyára megvakarja a füle tövét, és drágának mondja a pesti mulatságot.

— **A Szt. Iván-napi orsz. vásárra** — amely f. hó 19-én vasárnapra esik — már nagyban folyik az előkészület s építik a bódékat, s innen-onnan a vicéki kerécskék és iparosok is szállimközni kezdenek,

— **Elgőzölt lölenc.** Atyját nem ismerte, az édesanyja nem édesítette meg zecnge életét. Fel-nőtt szeretet és gyengédség hiján. S most még egyéb szerencsétlenség is érte. Budapestről Nagy-perkátára adták ki szegénykét, a hol, mint a féle senki gyereke több szabadságot élvezett a többi gyereknél. Künn játszott az utca porában, midőn lhos Ferenc gazdamber kocsjá arrahajtott és a szegény fiucska a lovak és kocsai alá keveredett. Mikor fölemelték és az orvoshoz vitték, az konstatálta, hogy az egyik lába eltört. Lehet, hogy a szegény kis árva most lelki nyomorúsága mellett testileg is nyomorékká lesz.

— **Névmagyarosítás.** Spitzer Nándor székesfehérvári lalos és kk. gyermekei: Mihály, Margit és Imre vezetékevének „Szabó”-ra való változtatását a belügyminiszter megengedte.

— **Tolvaj favágók.** Emilitettük lapunk mult számában, hogy dr. Arókai Antal helybeli orvost meglopták. A rendőrség már kinyomozta a tetteseket. A gyanú amely az udvarban dolgozó favágókra irányult, alaposnak bizonyult. Hosszas vallatás után végre beismerték Kukk Mihály és fia István, hogy ők lopták el azt a plédobozt, amelyben a 34 korona volt. A Hosszú-sétáternél ásták el a földbe. A tolvaj tulajdonképp a 19 éves fiú volt, az öreg csak helybenhagyta a dolgot. Különben azzal védekezik, hogy *kilenc* gyermeke van. A mentéset sem a rendőrség, sem a bíróság nem fogadja el. Eddig a kilenc gyermek mellett volt *becsillete*, ezentúl az sem lesz.

— **Néppünnepeley.** Az önkéntes tűzoltók vasárnapi igen sikerült néppünnepeleyt rendeztek a Lerf-féle Rózsás-kertben. A néppünnepeleyen rendkívül sokan voltak jelen, és akik ott voltak, nem győznek arról a sok mulatságról mesélni amit a tűzoltóság vezetőségének ügyessége kidolgozott számukra.

Nyilttér.)*

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy műfestő- és vegyészeti tisztító-intézetemet

f. évi május hó 1-től **Haltér I. szám** alá (Kaltneckert-báz halpiaera néző oldalán) helyeztem át.

A nagyérdemű közönség szives megbízásait a jövőben is kérve — vagyok

2758 10-6

teljes tisztelettel
Rehorska Vilmos.

*) E rovatban közlötékért nem vállal felelősséget a Szerk

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy a **KESZEI-féle**, székesfehérvári, jöhírnevű gyárat átvettük s azt mostantól kezdve

Borza Ignác és Társa

néven tovább vezetjük.

Egyben igen kérjük a mélyen tisztelt közönséget és kereskedő urakat, amennyiben

kocsi alkatrészekben, kész gazdasági- és uri kocsikban, hajlított famunkákban, tömören hajlított és kerti székekben s asztalfelszerelésekben

bármiféle szükségletük volna, forduljanak teljes bizalommal hozzánk s iparkodni fogunk jó munkánkkal és méltányos árainkkal a t. vevőközönség igényeit minden tekintetben kielégíteni.

Fatörzsek metszését is elvállaljuk. Megrendelések azonnal eszközöltetnek. **Használt kocsik becsereítetnek.** Uri-kocsi raktárunkat a legrovidebb idő alatt felállítjuk. 10-4

Kiváló tisztelettel

Borza Ignác és Társa

Székesfehérvár, Széchenyi-utca 81. szám.

2768

Saját terméssü Ó-bor literje 30 kr. kapható üvegekben Kovács Pál fűszerkereskedőnél.

2778. 6-1.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérváron.